

AKKREDITÁCIÓS ÉRTESÍTŐ

**A MAGYAR
FELSŐOKTATÁSI AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG**

HIVATALOS LAPJA

12. évfolyam 1. szám

2007. február

Kiadja a MAB Titkársága

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság 2006. szeptember 19-i, október 27-i, december 8-i üléseinek határozatai, véleményezések és tájékoztatások

TARTALOMJEGYZÉK

TÁJÉKOZTATÁSOK.....	3
ENQA közgyűlés (szeptember 21-22. Brüsszel)	3
Aktuális jogalkotási helyzet.....	3
Új Ftv hatása a MAB működésére	3
Fésüs László: „Helyzetkép, viták és feladatok a magyar tudományos életben” - elnöki jelentés a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság plénumára	5
Tardy Pál: Összefoglalás a „Magyar vállalatok a jobb felsőoktatásért” című dokumentum vitájáról	11
Az intézményi minőségbiztosítási felelősök számára szervezett MAB tájékoztató értekezlet	12
MŰKÖDÉSI HATÁROZATOK	13
Második körös intézményi akkreditációs útmutató és mellékletei.....	13
A második akkreditációs körben a 2006/2007-es tanévben sorra kerülő intézmények akkreditációjának lebonyolítási eljárása.....	13
A MAB egyetemi tanári pályázatokra vonatkozó követelményei és a véleményezési eljárása	14
A művészetek, média- és kommunikációtudományok, a hittudomány, valamint vallástudomány tudományág speciális követelményei	14
Külföldi intézmények magyarországi működésének akkreditációs követelményei.....	14
Alap- és mesterszakok létesítésének és indításának véleményezése.....	14
Dr. univ. elfogadhatóságának kérdése - Szakakkreditációs követelményrendszer	14
Az átmeneti időszak ügyrendje	15
Mesterképzésben szakok-szakirányok viszonya	15
Irányelvek a közös képzés véleményezéséhez	15
Tanári mesterszak akkreditációs követelményei - Útmutató – Bírálati lap.....	16
SZEMÉLYI HÍREK.....	16
Főtitkári pályázat	16
A 2006/2007-es tanévben a 2. akkreditációs körben sorra kerülő intézmények LB elnökei	16
Intézményi akkreditáció második kör harmadik etap kari elnökei.....	17
INTÉZMÉNYI, KARI HATÁROZATOK.....	18
Intézményi akkreditációs jelentések	18
<i>Budapesti Corvinus Egyetem (2004. szept. 1-ig BKÁE).....</i>	<i>18</i>
<i>Nyíregyházi Főiskola intézményi akkreditációs jelentés</i>	<i>18</i>
<i>Kaposvári Egyetem akkreditációs jelentése</i>	<i>18</i>
<i>Andrássy Gyula Német Nyelvű Egyetem akkreditációs jelentése</i>	<i>19</i>
Intézménylétesítés.....	19
<i>Támogatott külföldi intézmény magyarországi működési engedély iránti kérelem</i>	<i>19</i>
Karlétesítés	19
<i>Támogatott karlétesítés iránti kérelem</i>	<i>19</i>
EGYETEMI TANÁRI PÁLYÁZATOK	20
<i>Támogatott egyetemi tanári pályázatok</i>	<i>20</i>
<i>Nem támogatott egyetemi tanári pályázatok</i>	<i>20</i>
DOKTORI ISKOLÁK	20
Előakkreditáció	20
<i>Támogatott doktori iskolák</i>	<i>20</i>
<i>Nem támogatott doktori iskolák</i>	<i>20</i>
<i>Vezetőváltás</i>	<i>20</i>
SZAKLÉTESÍTÉSI ÉS SZAKINDÍTÁSI VÉLEMÉNYEZÉSEK.....	21
<i>Támogatott alapképzési szak képzési és kimeneti követelmények</i>	<i>21</i>
<i>Támogatott mesterszak képzési és kimeneti követelmények</i>	<i>21</i>
<i>Nem támogatott mesterszak képzési és kimeneti követelmények</i>	<i>23</i>
<i>Támogatott alapképzési szakindítási kérelmek</i>	<i>23</i>
<i>Támogatott mesterszak indítási kérelmek</i>	<i>26</i>
<i>Nem támogatott alapképzési szakindítási kérelmek</i>	<i>27</i>
<i>Nem támogatott mesterszak indítási kérelmek</i>	<i>27</i>

TÁJÉKOZTATÁSOK

ENQA közgyűlés (szeptember 21-22. Brüsszel)

Az ENQA közgyűlés (szeptember 21-22) volt Brüsszelben. A közgyűlés sok szempontból változást hozott, az ENQA elkezdett precízen működni, pl titkos szavazás volt a tisztújítás (Board és elnökség) tekintetében, ahogy az egy európai bejegyzett szervezettől elvárható. Peter Williams az elnök további 1 évre. Finn székhelyen a főtitkár és egy további munkatárs dolgozik a titkárságon. 5 új illetve újra megválasztott tag (ír, spanyol, dán, francia, holland) ke-

rült a Boardba, 10 tagjuk között Szántó Tibor is ott van.

Az európai standardok és irányelvek volt a közgyűlés egyik fő témája. A MAB honlapján a lényegi rész teljes magyar fordítása olvasható. Peter van der Hijden az Európai Bizottság képviselőjében több fontos bejelentést tett. A ranking és a kiválóság (quality label) kérdése is előtérbe került. A MAB kiválósági hely cím odaítélése ehhez a trendhez illeszkedik.

Aktuális jogalkotási helyzet

A MAB testülete egyebek között az alábbi jogszabályok tervezeteit véleményezte az év második felében:

- a Felsőoktatási Minőségi Díjról szóló 221/2006. (XI.15.) Korm. rendelet,
- a 2007-ben a felsőoktatásban felvehető, államilag támogatott hallgatói létszámkeretéről szóló 1108/2006. (XI. 20.) Korm. határozat,

- a felsőoktatási hatósági eljárási díjakról szóló 8/2006. (IX. 7.) OKM rendelet,
- a szakirányú továbbképzés szervezésének általános feltételeiről szóló 10/2006. (IX. 25.) OKM rendelet,
- a doktori képzésről és fokozatszerzésről szóló kormányrendelet tervezet.

Új Ftv hatása a MAB működésére

Az új Felsőoktatási törvény jelentette főbb változások, melyek sokban érintik a MAB tevékenységi- és jogköreit is, a következők.

1. Csatlakozás az Európai Felsőoktatási Térséghez:

- a) Lineáris képzési rend bevezetése
 - Alap- és mesterszakok bevezetése, de néhány esetben megmarad az osztatlan képzés.
 - Mesterszakon való diplomaszerezéshez legalább 300 kredit.
 - Tanári diplomát csak mesterszinten lehet szerezni.
 - Az indítható alapszakokat jogszabály rögzíti
- b) Diplomamelléklet
- c) Oktatói-hallgatói mobilitás ösztönzése
- d) Hallgatói részvétel erősítése
- e) Ágazati és intézményi minőségbiztosítás
 - Ágazati minőségpolitika
 - Felsőoktatási Minőségi Díj
 - Minőségfejlesztési program intézményi szinten

- A MAB fontos szereplő a minőségpolitika végrehajtásában

2. Szektor-semleges szabályozás, fenntartói jogok erősödése

- a) fenntartó feladata a működés biztosítása
- b) intézmény létesítés lehetőségeinek kiterjesztése
- c) állami szerepkörön belül elválik a közhasználati funkció és az intézmény-fenntartói funkció
- d) OK miniszter szerepe a törvényesség biztosítására terjed ki
- e) Az intézményben gazdasági tanács működik, amelynek feladata a fenntartó segítése

3. Az eljárások egyértelmű szabályozása

- a) Többfokozatú eljárási rend
- b) Központi szereplő az OKM alá tartozó új szerv, a Regisztrációs Központ
- c) MAB szakértői szervezet: intézménynek tanácsot ad, véleményez (pl. szakindítás) hatósági eljárásban szakértőként működik közre

4. A felsőoktatási intézmény autonómiája erősödött

- a) Nem kell minisztériumi engedély: a felsőoktatási intézmények belső szerkezetének kialakításához (pl. karalapításhoz), a képzési programok indításához, doktori iskola kialakításához, *de szükséges a MAB szakvéleménye*
- b) Felsőoktatási intézmény dönt a habilitációs eljárás szükségességéről, szabályzatok tartalmáról

5. Sok szempontból megváltozott a finanszírozási rend

- a) normatívák értékállóságához törvényi szabályozással biztosít garanciát
- b) minőség szerinti differenciálás (tudományos támogatás, oktatói, kutatói ösztöndíjak, oktatói díjazás teljesítményarányos differenciálása lehetséges)
- c) államilag támogatott képzés maximum 12 szemeszter, cikluson belüli korlátozóakkal)

6. Oktatói kinevezések szigorítása

- a) Oktatói feltételrendszer szigorítása
 - három év alatt meg kell kezdeni a doktori képzést, akkor lehet tanársegéd,
 - nyolc év alatt doktorjelöltté kell válni, akkor lehet adjunktus,
 - 12 év alatt tudományos fokozatot kell szerezni, akkor lehet docens.
 - Ellenkező esetben a munkaviszony megszűnik.
- b) Többes alkalmazás szabályozása
 - egy helyen vehető figyelembe az oktató finanszírozási szempontból,
 - legfeljebb két helyen a működési feltételek megléte szempontjából.

7. A MAB-ra vonatkozó szabályozás

- a) A MAB szakértő-véleményező (tanácsadó) szerepe nagyobb hangsúlyt kap a felsőoktatási intézmény autonómiájának növekedésével egyidejűleg. Például a szakindításról, karlétesítésről az intézmény határoz, ha a MAB támogatja, nem kell hatósági eljárást lefolytatni, csupán be kell jelenteni.
A hatósági eljárásokban a MAB szakértő testület, néhány esetben a hatóság kötve van a MAB véleményéhez (lásd alább).
- b) A MAB az új Ftv. alapján kormányrendelettel létrehozott *Felsőoktatási Regisztrációs Központ* (FRKP), illetve az

oktatási miniszter által kezdeményezett eljárásokban szakértői véleményt ad, a következők szerint.

- Intézménylétesítés, továbbá magyar intézmény Magyarországon kívüli székhelyen kívüli képzése: az FRKP az elsőfokú eljárásához MAB véleményt kér, fellebbezés esetén a miniszter újabb MAB véleményt kér, ha ez az előzővel megegyezik, a miniszter a MAB véleményhez kötve van.
- Szakindítás, karlétesítés: az intézmény MAB véleményt kér, ha nem ért egyet vele, az FRKP-nél eljárást kezdeményez (első fok), az FRKP újabb MAB véleményt kér, ha ez az előzővel megegyezik, az FRKP a MAB véleményhez kötve van. Az FRKP határozata ellen intézmény a miniszterhez fellebbezhet, másodfokon a miniszter dönt.
- Doktori iskola létesítése: az intézmény MAB véleményt kér, ha nem ért egyet vele, a miniszternél eljárást kezdeményez, aki újabb MAB véleményt kér. A miniszter a MAB felülvizsgálati szakvéleményéhez kötve van.

Az adott ügyre vonatkozó második MAB szakvéleményt minden esetben a MAB Felülvizsgálati bizottsága adja.

c) Szervezeti változások:

- A MAB kiemelten közhasznú szervezet.
- Tagok összetétele, delegálása megváltozik. (29 tag, ebbe delegál az Országos Köznevelési Tanács és az Országos Kisebbségi Bizottság is).
- Felülvizsgálati és Felügyelő Bizottságot kell kialakítani. Előbbi akkor jár el, ha egy kérelem ismételt kerül a MAB elé, utóbbi feladata a közhasznú előírásoknak megfelelő működés ellenőrzése.
- A Titkárság önálló költségvetési szervként megszűnik.

d) Megváltozik az eljárási rend

- Az intézmény közvetlenül a MAB-hoz küldi véleményezésre a szakindítási kérelmeket és a képzési és kimeneti követelményeket (KKK).
- A második alkalommal MAB elé kerülő változatlan kérelem esetén a Felülvizsgálati Bizottság jár el.
- Az üléseknek és a döntéseknek nagyobb nyilvánosságot kell biztosítani.

- Nyilvános szakértői névjegyzék összeállításának szükségessége.
- e) Finanszírozás:
 - Garantált arányú költségvetési támogatás rögzítése a törvényben.
 - A MAB-nak a véleményezési eljárások díjából bevétele van.
 - A MAB vállalászási tevékenységet folytathat, melynek eredményét közhasznú céljaira fordíthatja.
- f) Feladatváltozások:
 - Szakirányú továbbképzéseket (SZTK) és felsőfokú szakképzéseket (FSZ) nem kell véleményezni.

- Főiskolai tanári kinevezéseket nem kell véleményezni.
- PhD nyilvántartás vezetése más szerv feladata lesz. (Országos Felsőoktatási Információs Központ)
- Felsőoktatási szakértői névjegyzéket készít a MAB.

A fenti szervezeti átalakulás következtében a MAB szervezeti formája megváltozott július 1-jétől. A jogszabály által előírt feladatok teljesítésére megalakult a *Felülvizsgáló Bizottság* (2006. szept. 15.) és a *Felügyelő Bizottság* (2006. aug. 1.). A MAB megalkotta új SZMSZ-ét. A 2007-ben hivatalba lépő új *Testület* delegálása megtörtént.

Fésüs László:

„Helyzetkép, viták és feladatok a magyar tudományos életben” - elnöki jelentés a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság plénumára
(2006. szeptember)

A közelmúltban a két legtekintélyesebb tudományos hetilap egyike, a *Science* kiemelt helyén olvashattuk Angela Merkel kancellár aszszony határozott és világos üzenetét a német tudománypolitikáról, benne 6 milliárd eurós új programmal a kiemelkedő, friss ötletekre alapozott kutatások támogatására. Eközben Magyarországon a másik legtekintélyesebb hetilap, a *Nature* hasábjaira is átfolyó, időnként személyeskedésbe is átmenő vita meglehetősen zaklatott és ellentmondásos képet fest a magyar kutatás világáról, sokak szerint komoly válság jelei mutatkoznak. Az is sajnálatos, hogy a megnyilatkozók nem mindegyike volt képes őrizni a saját vagy a mögötte álló szervezet tekintélyét, méltóságát. A hazai polémia bizonyos határig mégis pezsdítő, hiszen a tudomány művelői és a tudománypolitikát meghatározók beszélnek, írnak a tudomány dolgairól - eltérően például az ideai országgyűlési választások kampányától, ahol szinte egy szó sem hangzott el a magyar tudomány jövőjéről. Azonban az elmúlt hetek, hónapok vitái és reformjavaslatai kapcsán sem rajzolódik ki koherens kép a magyar tudomány jövőjéről. Nemzeti perspektívára azonban nagy szükség van, hiszen bár a tudomány globalizálódása természetes folyamat, minden ország meg kell kísérelje megtartani a maga eddig kivított helyét (tradíciói alapján különösen igaz ez Magyarországra) és megtalálni a saját kitérési pontjait, ha nem akar egyre drágábban csak vásárlója lenni a tudományos technológiai forradalom eredményeinek.

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (MAB) ez év júniusi plénumán egyrészt állást foglalt néhány alapvető tudománypolitikai kérdésben, másrészt azzal bízta meg elnökét, hogy szeptemberi plénumára tegyen jelentést a magyar tudományos életben kialakult helyzetről és fogalmazzon meg konkrét javaslatokat. A MAB mint a felsőoktatás minőségéért felelős autonóm szervezet nem maradhat közömbös szemlélő a magyar tudomány jövőjét alapvetően meghatározó kérdésekben, hiszen a tudományos kutatás színvonala, a kutatók eredményessége – beleértve a doktori képzésben kiemelkedő szerepet játszó akadémiai intézetekét - közvetlenül összefügg a felsőoktatás minőségével, nemzetközi versenyképességével.

Vegyük tehát sorra a hazai tudományos élet legfontosabb problémáit, az ezek megoldásában felelősséget viselők helyzetét és a közösen elvégzendő legszükségesebb teendőket.

- A GDP százalékában mért **magyar K+F ráfordítás az elmúlt 3 évben folyamatosan csökkent**, csak a legújabb adatok mutatnak igen kis emelkedést; amennyiben a trend tartósan nem fordul meg, úgy működőképessége határára ér a tudományos kutatási rendszer. A kutatástámogatások 10%-a egyébként nemzetközi forrásból jön. Az üzleti szféra részesedése a K+F ráfordításban csak annak 1/3-mada, messze elmarad az európai átlagtól. Kutatóink eredményessége - különösen a támogatás mértékéhez viszonyítva – még jó; ezt szá-

mos elemzésen túl az is bizonyítja, hogy az MTA intézetek közül az EU Kiválósági Központja és a legutóbbi időszak eredményein alapuló felmérések szerint két egyetemünk tudományos teljesítménye alapján már bekerült a kutató intézmények „bajnokok ligájába” (lásd „Thomson-ISI, <http://www.cest.ch>”).

- A magyar tudományos kutatás **támogatási rendszere felaprózott**, a kutatóintézeti és egyetemi csoportok jelentős része kis összegű, a nemzetközi versenyképességhez szükséges kritikus tömeget el nem érő támogatásból kutat (tekintsünk el eben az összefüggésben a természetüknél fogva kis csoportokban dolgozó tudományágaktól). Az intézmények kutatási rendszere sem az egyetemi, sem az akadémiai szférában **nem elég attraktív** a külföldről hazakészülő kutatók, az itthon **karriert építeni akaró fiatalok, vagy éppen az idetelepülésen gondolkodó külföldi kutatók számára nincsenek meg a világos és kiszámítható karrierképek**. Ebből is következően **kicsi a kiugró tudományos eredmények** - amitől igazán „láthatóvá” válik egy ország tudományos teljesítménye - **megszületésének esélye**.
- Le kell számolni azzal az illúzióval, hogy az Európai Unióba kerülve az ott elérhető kutatási támogatások pótolhatják a hazai finanszírozási forrásokat. Addig nem leszünk az Európai Unió pályázatokban tartósan eredményesek, amíg itthon **nincs elégséges, stabil, kiszámítható tudományos finanszírozási rendszer**. Csak ezt kialakítva és erre építve van esély, hogy a hetedik keretprogram és az abban megerősödő European Research Council által meghirdetett egyéni pályázatokban a hazai kutatók tartósan versenyképesek lesznek.
- A kutatási források elnyerésért folyó versenyhez edződnie kell. Miközben a hazai kutatói elit egy része sikeresen versenyez az EU keretprogramokban vagy nemzetközi pályázatokért, **a teljesítmény mérés objektív rendszerei, nemzetközi mércén alapuló versenykörülmények itthon többnyire hiányoznak**. Leginkább az OTKA keretei között alakultak ki ennek kezdeményei a tudományos közösség két évtizedes közös munkájának eredményeként. Ugyanakkor itt és más pályázatok elbírálásában is ritkán találkozunk nemzet-

közi bírálókkal, nagyon lassan alakul ki objektív paramétereken alapuló verseny.

- A tudományos kutatás területi hangsúlyai folyamatosan változnak; nem kétséges, hogy a 21. század eleje az élettudományok, legújabbban a genomika, az informatika, a nanotechnológiák robbanásszerű fejlődését hozta. Ugyanakkor **a hazai tudományos kutatás és felsőoktatás támogatási prioritásai, hangsúlyai nem vagy túl későn követik a tudományos trendek legújabb változásait**. Az egyetemek oktatási kapacitásai az évtizedekkel ezelőtt kialakult, a hallgatói és piaci érdeklődést alig követő szerkezetet mutatják. Az MTA (ahol pl. az élettudományi terület jelentőse hátrányban van a műszaki és egyéb természettudományok mögött) vagy az OTKA forráselosztási mechanizmusa nem, vagy lassan mozdul el a sok évvel ezelőtt rögzült diszciplináris megoszlásoktól. Felvethető, hogy csak jelentősen bővülő kutatásfinanszírozás esetén lehetne változásokat elindító preferenciákat adni, a fejlődést gátló jelenlegi helyzet azonban gyorsabb döntéseket igényel.
- Miközben a felsőoktatásban lezajlik a kétciklusú képzésre való átállás, egyre jobban felerősödik a harmadik ciklus, a doktori képzés jelentősége, hiszen ez a világon mindenütt a tehetség kibontakozásának, a tudósképzésnek meghatározó színhelye. Bár az 1993-mas felsőoktatási törvény alapján a világtrendekkel szinkronba került **doktori képzés** a magyar tudományos világ akkori megújulásának hajtóereje lett, ez **is sürgős változásokra szorul**; kezelhetetlen méretű doktori iskolák vannak, nem kevés az olyanok száma, amelyekben az államilag támogatott Ph.D. hallgatók kevesebb, mint 10%-a szerzi meg végül a Ph.D. fokozatot. A készülő új kormányrendeletnek segítenie kell a szükséges korrekciók elvégzését.
- A magyar tudomány jelenlegi állapotáról **folyó vita gyakran külön-külön vagy a Magyar Tudományos Akadémiáról vagy az egyetemekről vagy éppen a vállalati szférában folyó kutatásról szól**, miközben ezeket nem lehet egymástól elválasztani és külön-külön kiragadva vizsgálni, szemlélni, kritizálni. Nem tűnik szerencsésnek az elmúlt néhány hónapban kialakulni látszó helyzet sem, hogy míg a „tudomány” az Oktatási és Kulturális Minisz-

tériumhoz látszik tartozni (MTA, felsőoktatás ügyei), addig a „kutatás” gazdája a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium lenne – mintha a kettőt el lehetne választani egymástól! Mintha lenne értelme kétféle nemzeti stratégiát elkészíteni – külön tudományos és külön innovációs stratégiát. Ugyanakkor nincs gazdája a közérdekű, nem alapkutatási és nem üzleti célú (pl. katasztrófa elhárítás, szabványok) innovációnak.

A fentiek alapján nyilvánvaló, hogy a tudományos élet minden meghatározó intézményének és szereplőjének közösen kialakított stratégia mentén cselekednie kell.

1. A Magyar Tudományos Akadémia

Ami az MTA-n belül vagy azzal történik, kihat a magyar tudományos kutatás és felsőoktatás egészére. Az ott megjelenő kutatási források nagyságrendje, tudományterületi megoszlása, az akadémiai értékrend és igényesség aktuális állapota, a kutatói utánpótlás nevelésében kialakított minta meghatározó tényezővé teszi az MTA-t a magyar tudományos életben. Emiatt is igen nagy a tétje az Akadémián zajló jelenlegi vitáknak és reformlépéseknek. Az MTA történelmi súlya, hazai tekintélye és bizalmi tőkéje nagy értéke a magyar tudománynak. Fennáll annak a veszélye, hogy napjaink Akadémiája defenzív pozícióban foglal el, döntéseiben túlzott szerepet kap az aktuális politikai erőter, az elkezdett reformfolyamat nem találja meg a fókuszát, nem ad hosszú távú perspektívát a magyar tudományos világnak. Mik lehetnek azok a lényegi változások, amelyek dinamikus pályára állíthatják az Akadémiát és ezzel új lendületet adnak a magyar tudományos életnek?

El kell választani az MTA általános tevékenységének, testületi működésének reformjait és az intézethálózat problémakáját. Két egymástól merőben eltérő kérdés a nemzet felelős tanácsadójaként megjelenő „meritokrácia” kiválasztódása, funkciói és az ország kutatóintézeti hálózatának dinamizálása, menedzselése. A problémák egyik gyökere éppen abban keresendő, hogy az intézetek és vezetőik a saját szemszögükből olyan kérdésekben is befolyásolják az akadémia köztestületi működését, amely nem az intézethálózatra tartozik és fordítva. Az MTA elnökének az intézethálózat működtetésében egyébként igen erős döntési jogkörét testületi döntések korlátozzák. Ugyanakkor a csaknem abszolút dönté-

si jogkör túlzott a meritokrácia világában, demokrácia deficithez vezethet, hiszen még az MTA elnöksége is csak tanácsadó testülete az elnöknek. A két terület keveredése még jobban tetten érhető a főtitkári funkcióban, aki egy személyben operatív intézethálózati vezető és a köztestületi funkciók napi feladatainak irányítója.

A köztestületi tekintély, értékrend, orientáció, a tudományos elit kiválasztódása és anyagi megbecsülése az egészséges ambíció kiélésének tere, s ezen túl a mai bérszínvonal mellett a kutatók itthon tartásának egyik fontos eszköze. Ezzel együtt azonban a reform során **a tudomány világában zajló trendekre nyitott, a valós folyamatokra rugalmasan reagáló intézményt** kell teremteni és megjeleníteni. Nem lehet arra racionális magyarázatot találni, hogy tudományterülettől függően óriási különbségek vannak abban, hogy valaki bekerül vagy sem az MTA tagok közé (ami a magyar kutatói ambíciók egyik legerősebb hajtóereje); ott tartunk, hogy van olyan tudományág, ahol minden harmadik MTA doktori címet szerzett tudós akadémikus, míg másik esetében minden kilencedik - a különbség akkor is fennáll, ha a Ph.D.-t szerzettek számához viszonyítunk. Ez nyilvánvalóan torz értékrendhez, feszültségekhez és jogos kritikához vezet. Az MTA osztályai saját kiválósági kritériumaikat a maguk zárt rendszerében, nem feltétlenül a nemzetközi tudományos verseny objektív mércéi alapján alakítják ki, s gyakran abba a tévedésbe is esnek, hogy az adott tudományág érdekvédelmi szervezetei a többiekkel szemben. Nem lehet nem észrevenni, hogy az egyes osztályokhoz tartozó tudományos elit nemzetközi mércével vizsgálható teljesítménye jelentős eltéréseket mutat. Tehát **minden olyan reformtörekvés, amely oldja a „csőlátás” veszélyét, amely elősegíti a horizontális kitekintést és a tudományágak fejlődését jobban követő közös értékrend kialakulását, támogatásra érdemes.** Ilyenek többek között a három nagy tudományterületi konzultatív és döntés előkészítő szint (bölcész és társadalomtudomány, műszaki és természettudomány, élettudományok) működtetése alelnöki vezetéssel, a tagválasztások interdiszciplináris véleményeztetése, felmerülhet az akadémikusok kettős (ahová választották és egy általa választott) osztálytagsága is.

Az MTA intézethálózatának működése gyökeresen át kell alakuljon. Az MTA főtitkáráról (aki ezt követően „csak” a köztes-

tület napi szintű működését biztosítaná) független **MTA intézethálózati főigazgató szükséges**, akit nemzetközi pályázattal választ ki az Akadémia elnöksége és nevez ki az elnöke. Ezt követően teljes önállóságot kell kapjon programja megvalósításában, az intézményrendszer irányításában és alakításában. Természetesen az önálló döntéseiért ő viseli a felelősséget, elszámoltatható és eredménytelenség esetén leváltható, ahogy ez a sokszor itthon is példaként hozott más nagy kutatóintézeti hálózatok esetében történik. Így lehet arca, karaktere és egyben tetten érhető felelőse az intézethálózatnak. A MTA intézethálózati főigazgatójának munkáját az Akadémiai Kutatási Tanács helyett Felügyelő és Tanácsadó Testület segítse, amelyben legyenek többségben az intézethálózathoz nem tartozó, nagy nemzetközi tekintélyű hazai és külföldi kutatók. Az intézethálózaton belül **a kutatási erők koncentráldjanak, jelentős méretű és támogatású, versenyhelyzetbe lévő munkacsoportok működjenek**. Ezek 5-7 évre alakuljanak, majd kerüljenek felülvizsgálatra, és a támogatások legyenek újra megpályázandók. A kritikus tömeg elérését és fókuszált kutatást lehetővé tévő, projekt alapú működési rendszer jönne így létre, amely biztosítja 8-10 kutató ezen időszakra nem közalkalmazottként történő alkalmazását, az infrastruktúra fenntartását és a működés alapfeltételeit – ehhez nyerhet el a csoport további hazai és külföldi pályázati forrásokat. Hasonló méretű csoportok alakulhassanak tehát mint az ideai MTA támogatott kutatóhelyi pályázat eredményeképpen, amikor az egyenlődsdi korábbi gyakorlatával szakítva az egyetemek kiemelkedő csoportjait hozta az Akadémia versenyhelyzetbe. Az intézethálózat új kutatócsoportjai tartsanak fenn szoros kapcsolatot a hozzájuk tematikailag közel álló doktori iskolákkal, kapjanak elegendő állami doktorképzési helyet. Így egymást erősítő konvergencia, közös műszerpark, kollaborációk és tudástranszfer alakulhat ki a két alapvető kutatási intézményhálózat munkacsoportjai között.

2. A felsőoktatási intézmények

A magyar felsőoktatás történetének egyik legnagyobb átalakulása zajlik a bolognai folyamat és az új felsőoktatási törvény jegyében. A közelmúltban végrehajtott intézményi integráció hullámai sem ültek el, s az intézmények vezetőinek emellett keresniük kell a munkaerő piac gyorsan változó igényeire az optimális választ. Miközben megszűnt a duális

képzési rendszer, nem szűnt meg a duális intézményrendszer, vagyis főiskolák és egyetemek oktatnak ugyanabban a kétciklusú képzési rendszerben. A két intézmény közötti meghatározó különbséget éppen a tudományos kutatás súlya és a doktori iskolák megléte vagy hiánya jelenti. Ugyanakkor az alapképzésekben, de különösen a mesterképzésekben nem csökkenhet a tudományos igényesség, ha meg akarjuk őrizni a magyar felsőoktatás tekintélyét. A gyors változásokkal járó zaklatott időszakban nagy a veszélye annak, hogy még kiemelkedő egyetemeink is utat tévesztenek, nem használják ki a változtatás lehetőségét, hogy a mennyiségi szemlélet és tömegképzés mellett elvész a minőségi képzés, hogy nem végzik el a szükséges profiltisztításokat, és nem kezdeményeznek regionális, országos munkamegosztásokat. A felsőoktatási szférában a megújulásért, a minőségi változásokért a felelősség egyértelműen a rektoroké, még akkor is, ha a végleges döntéseket a szenátusok hozzák.

Ma Magyarországon az egyetemek számára nincs nagyobb kihívás és feladat, mint **a valódi kutatóegyetemek létrehozása**. Nem csak és elsősorban számszerű paramétereknek való megfelelést jelent ez - volt olyan felvetés, hogy a kutatóegyetemeket úgy definiáljuk, hogy oktatóinak fele legyen minősített, 150 körüli doktori fokozatot adjanak ki évente, költségvetésük közel felét költse kutatásra. Ne csak cím legyen, hanem járjon folyamatos versenyben elnyert kiemelt támogatással. A brit és a német egyetemek például ma már objektív paramétereken alapuló éles versenyben vannak hogy az elit intézmények sorába kerüljenek és ezzel kiemelt finanszírozást kapjanak. Ezt a folyamatot itthon is el kell indítani, hogy legyenek elit egyetemeink, amelyek nem hallgatói létszámnövelésben érdekeltek, hanem versenyre kelnek Európa és a világhíres egyetemeivel. Számukra a **nemzetközi versenyképesség kialakítása és sikeresség a világban** lehet az egyedüli igazán vállalható cél. Ide kapcsolódik, hogy az NKTH az utóbbi egy-két évben eredményesen indította el a **tudásközpontok** rendszerét; ezek megerősítése és hatékony bekapcsolása a regionális technológiai transzfer folyamatban további nagy figyelmet igényel.

Kutatóegyetem, tudásközpont, nemzetközi versenyképesség elképzelhetetlen hatékony **tehetség gondozás**, a kiemelkedő képességű hallgatók számára tudatos karrierépítés nélkül - az utóbbiba beleértve külföldön

siker fiatal kutatók tudatos hazatelepítését és számukra maximális kibontakozási lehetőségek biztosítását. Már akad minderre jó példa néhány egyetemünkön. A **doktori iskolák megújulása** igényességben, racionális szervezetségben, tudatosabb mentori munkában fontos feltétele a kutatóegyetemek fejlődésének. Legyenek közös tematikai és technológiai háttérrel működő, tényleges tudományos műhelyek, amelyekben 6-8 kiemelkedő, egymás kutatását kiegészítő, MTA intézeti és/vagy vállalati munkacsoportokkal szoros kapcsolatban lévő, nagy hazai és nemzetközi pályázati forrásokat együtt elnyerő kutató körül további 8-10, pályájának középső szakaszában tartó, és 20-30 doktorandus hallgató tevékenykedik. Így érhető el az a kritikus tömeg, amely sikerrel veszi fel a versenyt a világ legkiválóbb laboratóriumaival, munkacsoportjaival. Az eddigi egyenlődségi gyakorlatával szemben a kiemelkedően sikeres doktori iskolák preferált támogatása – pl. pályázat alapján kaphassanak több államilag finanszírozott doktori keretszámot – sikerességük feltétele.

A kutatóegyetemi ambícióktól függetlenül is a felsőoktatási intézmények ezekben az években kiépülő **belső minőségbiztosítási rendszere egyik** meghatározó eleme kell legyen a karok, intézetek, doktori iskolák, tanszék kutatási eredményességének folyamatos követése, annak elősegítése, az azt gátló körülmények megszüntetése. A pályázati eredményesség követése, a kiemelkedő kutatási eredmények honorálása, a fiatal tehetségek előrehaladásának felgyorsítása központi eleme a jól átgondolt intézményi stratégiának, **teremtődjön versenyhelyzet az intézményen belül is** az elérhető forrásokért.

Ma még országunkat és annak tudományos világát az átmenetiség, a gyors változások jellemzik, amikor különösen fontos a **tartós értékek megfogalmazása és folyamatos számonkérése, a minőségi munka és a teljesítmény megbecsülése**. A MAB mindenkori összetételében képviselve vannak a felsőoktatási intézmények, az MTA, a felhasználói/ipari szféra képviselői, így alkalmas átfogó helyzetkép kialakítására, a minőségi követelmények érvényesítésére. A következő időszakban különösen nagy figyelmet kell fordítani a doktori iskolák átalakulására, az ott tapasztalható anomáliák felszámolására. A MAB stratégiai döntése alapján a felsőoktatási intézmények akkreditációjában egyre inkább a metaakkreditáció felé halad, vagyis az intézmények

belső minőségbiztosítása meglétére és hatékonyságára, az oktatási és kutatási eredményességre, a tudásközpont szerep megvalósulására koncentrálnak. Az egyes szakmai programok (szakok), a doktori iskolák minőségét párhuzamos akkreditációval vizsgálja: sorba véve a képzési ágakat egyszerre elemzi az odatartozók működését. Ez a fajta vizsgálat lehetőséget teremtett és egyre inkább teremt **a kiválóság cím képzési és tudományágon belüli** odaítélésére is. A kiválósági cím egyik központi eleme lehet az intézmények, karok, szakok, doktori iskolák differenciált támogatásának, a versenyhelyzet erősítésének. Az Európai Unió legújabb kezdeményezése éppen a kiválóság, az elit, az innovatív tevékenység kiemelt elismerésére, s ezzel a versenyképesség fokozására irányul, mert csak így látja biztosítottnak, hogy a kutatásban, a felsőoktatásban Európa nem marad le a világtól. Közös felelősségünk hogy Magyarország a tudományos kutatás rendszere működtetésében sürgősen fel tudjon zárkózni Európához.

3. A kutatásfinanszírozási rendszerek

A hazai kutatásfinanszírozási rendszerek (MTA, OTKA, NKTH, tárcaszintű alapok és pályázatok) **egymással való kommunikációját meg kell tudni teremteni**, az jelenleg szinte teljesen hiányzik. Legyen egyértelmű, hogy ki mit finanszíroz, mennyit vállal az alapkutatások és mennyit az alkalmazott kutatások támogatásából. Elkerülendő ugyanazon kutatási téma többszörös finanszírozásának lehetősége. Egységessé és lehetőleg közös elbírálás alá tehetőek a különböző feltételekkel jelenleg külön-külön futó posztdoktori ösztöndíjak. A teljes magyar rendszer hiányossága a **„pályázható” posztdoktori állás**, tágabban fogalmazva a feladattal együtt pályázható kutató/technikusi állás hiánya. Legyen legalább 400-500 ilyen, a mobilitást felgyorsító, konkrét időszakra szóló állásra elegendő pénz. A megszülető új intézkedéseknek szolgálniuk kell a kiemelkedő teljesítményű munkacsoportok koncentrált támogatását, a kritikus kutatási méret biztosítását, a hatékonyság és az egészséges verseny körülményeinek megteremtését.

Az **OTKA** egyre szűkülő forrásai mellett is igyekezett differenciálni támogatási rendszerét, munkacsoportonként nagyobb támogatási források nyerhetők el, elkezdődött a fiatal kutatók kiemelt támogatása, a pályázatok nemzetközi elbírálása. Ugyanakkor még mindig nagy számú az elaprózott, kis összegű tá-

mogatás, amelyen kétségkívül segíthet, ha a költségvetése dinamikusan emelkedik. Ide érdemes jelentős többletforrásokat juttatni. Az elmúlt évek nagy horderejű döntése volt az Innovációs Alap létrehozása, amivel az NKTH kiemelkedő jelentőségű és összegű lehetőséghez juthatott a magyar K+F irányok meghatározásában, befolyásolásában. A hivatal széles támogatási portfóliót nyitott, a pályázatokon a hazai viszonyok között – de esetenként még nemzetközi mércével mérve is – szokatlanul nagy összegű projektfinanszírozásokat ad, preferálja a vállalati és az egyetemek, kutató intézetek közötti együttműködést. A következő évek fejlesztési, ipari eredményei, a tudásközpontok technológia transzferben elért sikerei, az innováció vezérelt nagyobb gazdasági növekedés igazolhatják a döntések helyességét. Az utóbbi hónapokban nő azoknak a száma, akik hangsúlyos kritikákat fogalmaznak meg az NKTH bírálati rendszeréről, belső működéséről, a források hatékony felhasználásáról.

4. Kormányzati szervek

Az **Oktatási és Kulturális Minisztérium** (OKM) dolgozzon ki és tegyen közzé folyamatosan olyan mérőszámokat, paramétereket, felmérési eredményeket, amelyek világosan mutatják, hogy mely egyetem vagy kutatóintézet (miért ne lehetne bevonni ebbe be az MTA Intézeteket is?) hol tart. Mennyi külső támogatási finanszírozást szerzett a különböző rendszerekben, milyen számú PhD hallgatót képzett eredményesen (eljuttatva a doktori címig), milyen a publikációs eredményessége, mennyi vállalati megrendelést, ipari támogatást kapott, milyen mértékben tudta a technológiai transzfer folyamatot megvalósítani. Ezek és a hasonló paraméterek objektívek, és lehetővé teszik az országos és nemzetközi közvélemény számára is annak megítélését, hogy hol folynak a legeredményesebb kutatások, hol dolgozik, mit csinál a tudományos elit. Ilyen mérőszámokra alapozzák finanszírozási döntéseiket az angolok, a németek, a tudományos nagyhatalmak. Sajnálatos módon a kilencvenes években az akkori OKM-ben már egyszer létrehozott mérési rendszer, az eredmények szisztematikus vizsgálata és közzététele az elmúlt néhány évben megszűnt. Ide is visszavezethető, hogy napjainkban nagy egyetemeink rektorai sorra deklarálják hogy intézményük a legjobb Magyarországon; bizonyára mindegyiküknek van igazsága attól függően, hogy mely területre gondol, de szerencsésebb, ha **az intézmény-**

rendszerétől függetlenül működtetett, több-dimenziós, objektív kritériumrendszer alapján születnek a kiválósági címek és alakulnak ki szakmai sorrendek, lesznek elismert **elit magyar egyetemek**. Az OKM döntéseiben **érvényesítse a teljesítmény elvet**, adjon minél nagyobb teret az egészséges versenynek.

A **Gazdasági Minisztérium** elsődleges feladata a **vállalkozói szféra K+F ráfordításainak ösztönzése**, hogy az állami és az üzleti szféra hazánkban is közel azonos arányban finanszírozza azt. Erre az adókedvezményektől a pályázati támogatásokig (lásd NKTH) sok módszer ismert - beleértve az innovatív folyamatokba belépő kis és közép vállalkozások megkülönböztetett kezelését vagy a befektetői tőke hatékony mozgását. Az innovációs törvény is sok lehetőséget nyitott meg, bár kihasználásukat több rendelet és szabályozás elkészültének késlekedése akadályozza.

Tarthatatlan az a helyzet, hogy a magyar tudománypolitika nem tud világos és egyértelmű jövőképet felrajzolni, megfelelő stratégiát megfogalmazni. **Egységes szemléletű, konszenzus keresésen alapuló, kitörési pontokat és prioritásokat bemutató tudománypolitika és innovációs stratégia megfogalmazása és következetes megvalósítása** nélkül a sodródás és spontán döntések időszaka tartósan fennmarad. Ennek egyik oka, hogy a kormányzati tudománypolitika és irányítási rendszer sok ellentmondást hordoz. Miközben az NKTH elnöke vesz részt az EU tagállamok kutatási minisztereinek értekezletén, az ott ülő miniszterek többsége vagy kutatási minisztériumokból, vagy kutatási és felsőoktatási minisztériumokból jön, tehát nem ugyanabból az információs bázisból és gyakorlatból táplálkozik, mint a magyar delegált. Ugyanakkor az MTA, sőt az OTKA is intenzív nemzetközi viszonyrendszer tart fent, adott esetben az Európai Unió viszonylatában is. Ugyanez érvényes az Oktatási és Kulturális Minisztériumra. Mindebből az következik, hogy bár ebben a kormányzati ciklusban kutatási és felsőoktatási minisztérium létrejötte nem tűnik realitásnak, középtávon ennek meg kell születnie. Addig is vagy életet kell lehelni a több kormányzati ciklusban csak papíron létező, közvetlen befolyással nem rendelkező Tudomány- és Technológiapolitikai Tanácsadó Testület működésébe, vagy, ami az előbbitől szerencsésebb megoldás lehet, hogy pl. a német példából kiindulva új alapokon, felelős vezetővel működő **tárcaközi Tudományos, Innovációs és Gazdasági Növekedési**

Tanács jöjjön létre. Ebben ne elsősorban az egyéb feladataikkal túlterhelt hivatali, testületi vezetők ülésessenek évente néhány alkalommal. A dinamikus fiatal kutatói nemzedék képviselői, az innováció alapján sikeres üzletemberek dolgozzanak és fogalmazzanak meg itt kritikákat, prioritásokat, teendőket a mindenkori kormányzat számára, amely a megújult MTA-ra, a létrejövő kutatóegyetemekre, az innovációt központba állító ipari partnerekre támaszkodva világos, koherens, sikerorientált jövőképet kell adjon a magyar tudományos kutatás számára.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében az ország a következő hét évre óriási lehetőségekhez jutott. A programot koordináló Nemzeti Fejlesztési Ügynökség és a döntéshozó kormány felelőssége, hogy a fejlesztési programokat hassa át a hazai kutatási potenciál növelése, a kutatóintézeti és egyetemi kutatás eredményeinek hasznosítása, a hazai innovatív iparágak helyzetbe hozása. Látunk kell azonban, hogy a hazai kutatási rendszer jelenlegi állapotában, koherens tudó-

mánypolitikai háttér nélkül nem lesz képes hatékonyan adszorbeálni, de lehet hogy megszerezni sem jelentős új forrásokat. A fejlesztéspolitikai pedig nem fog sokáig várni a reformfolyamatokra, a hatalmas uniós összeget más területekre irányítja. A fejlesztési terv **hatékonysága és sikere múlik azon, hogy a tudományos életben, a kutatás világában rendbe tudjuk e tenni dolgainkat. Legyen erő a megújulásra, tudjunk elegendő energiát mozgósítani a szükséges változtatásokhoz! A magyar tudománynak élnie kell a történelmében ritkán kínálkozó lehetőséggel!**

2006. szeptember 30.

Fésüs László
a MAB elnöke

Ui.: A jelentés végleges szövege a MAB szeptember 30.-ai plénumán elhangzott hozzászólások alapján készült el. Külön köszönet illeti Makara Gábort, akinek több javaslata beépült az anyagba.

Tardy Pál:

Összefoglalás a „Magyar vállalatok a jobb felsőoktatásért” című dokumentum vitájáról

2006 tavaszán 12 meghatározó hazai nagyvállalat nyilatkozatban foglalt állást a magyar felsőoktatás minőségelvű átalakításáról. A nyilatkozatban leírtak megvitatására a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (MAB) szervezésében került sor; a vitára a nyilatkozat aláírói mellett az Oktatási és Kulturális Minisztérium, a műszaki felsőoktatási intézmények, a MAB és a MTESz illetékes vezetői kaptak meghívást. A vitára 2006. november 7-én került sor a MTESz előadótermében.

A felszólalók a meghívóban javasoltaknak megfelelően az alábbi három témában fejtették ki véleményüket:

- a bolognai folyamat
- minőség a felsőoktatásban
- a felsőoktatás és a gazdaság együttműködése.

Mindhárom témában érdemi, tartalmas vita alakult ki. Az elhangzott vélemények, javaslatok lényege az alábbiakban foglalható össze.

1. A résztvevők sajnálatukat fejezték ki amiatt, hogy az Oktatási és Kulturális Minisztériumot a gondos előkészítés ellenére senki sem képviselte a vitaülésen.

2. A bolognai folyamattal kapcsolatban a legfontosabb megállapítások a következők voltak:

- a felszólalók elfogadják a bolognai folyamat alapvető célkitűzéseit és elkerülhetetlennek tartják az új rendszer bevezetését.
- A bolognai folyamat valamennyi EU-tagországban megindult. A konkrét megvalósítás módjában és ütemében azonban lényeges eltérések vannak. A tagországok jelentős része fokozatosan és a saját korábbi rendszerének értékeit megtartva törekedett az átalakításra. Magyarországon az indokoltnál gyorsabb az átalakítás üteme.
- Hiba volt, hogy az új képzési rendszer két szintjének (alapképzés, mesterképzés) bevezetése egymástól elválasztva történt (ill. van még folyamatban). Az alapszakok létesítésére és indítására a mesterszakok részletes követelményrendszerének kidolgozása nélkül került sor. Az érintett intézmények nagy erőfeszítéseket tesznek az ebből adódó problémák, feszültségek áthidalására.
- Nem szerencsés előre meghatározni, hogy az alapképzésben résztvevők hányad része (a tervek szerint 30 %-a) kerülhet át a mes-

terképzésbe (állami költségen). Veszélyes lenne ezt az arányszámot intézményekre lebontani; ezzel kapcsolatban bonyodalmak lesznek azon szakoknál, ahol a mesterképzés több intézménynél megindult.

- Szükség van az elitképzésre, tehetségápolásra és fejlesztésre, a kiváló oktatási intézmények formális elismerésére (kiválósági helyek).

3. A felsőoktatás minőségével kapcsolatban a MAB képviselői bemutatták, hogy

- fennáll a veszélye annak, hogy az alapképzésben indult, majd mesterszakon végző hallgatók *elméleti képzettsége* az adott keretek mellett nem éri el a hagyományos képzésben végzettségét;
- a MAB nagy erőfeszítéseket tesz a felsőoktatási intézmények minőségbiztosítási elveinek és a minőségellenőrzés módszereinek a kialakítására;
- a MAB a nemzetközi gyakorlat figyelembe vételével végzi munkáját és saját minőségbiztosítási rendszert alakít ki.

A témával kapcsolatos felszólalások lényege a következő volt:

- kár volt megszüntetni a felvételi vizsgák alkalmazását; emiatt csak felszínes információk lehetnek a jelentkező hallgatók képességeiről és alkalmasságáról;
- a felsőoktatási intézmények munkáját alapvetően a végzős hallgatók minősége (alkalmassága) fémjelzi. Nagyobb szerepet kell biztosítani ezért a kimenet minőségének értékelésére, amire ki kell alakítani a megfelelő módszereket. Itt kulcsszerepe van a gazdasági szférának.
- A felsőoktatási intézmények fejkvóta alapján történő finanszírozása minőségellenes, át kell alakítani.
- Az ország méreteihez és lehetőségeihez képest túl sok a felsőoktatási intézmény; a selekció alapja a minőség legyen. A hallgatói érdeklődés és a képzés minősége között alig van kapcsolat; a minősítést a MAB-nak és a felhasználói szférának kell elvégezni.

4. A gazdaság és a felsőoktatás együttműködéséről tett legfontosabb megállapítások a következők:

- jó példák vannak arra, hogy egyes felsőoktatási intézmények hosszabb idő óta igen nagy súlyt helyeznek a gazdasággal kialakított kapcsolatokra; a gazdasági szereplőkkel közösen értékelik a kikerülő szakemberek teljesítményét, szoros együttműködés van a K+F és innováció területén, tantervek, diplomatervek kialakításában, stb. A többi intézménynek célszerű átvenni a tapasztalatokat és a gyakorlatot.

- A hallgatókat a jövő számára kell képezni, a jövő várható igényei alapján. Figyelembe kell venni az iparpolitikai prioritásokat (ha ilyenek megfogalmazásra kerültek); a képzési struktúrát a gyorsan változó igényekhez kell alakítani.

- Különös tekintettel a műszaki szakokra jelentkező hallgatók alacsony részarányára, a felsőoktatási intézmények a gazdaság szereplőivel közösen tájékoztassák a közvéleményt a műszaki pályák jelentőségéről, kiemelkedő műszaki teljesítményekről, az elhelyezkedési lehetőségekről, stb.

5. Javaslatok

A résztvevők véleménye szerint a vitafórum jól szolgálta azt a célt, hogy a résztvevők több kérdésben megismerjék egymás álláspontját; az egyes témakörök részletes megvitatásához azonban több időre van szükség.

Fentiek figyelembe vételével az alábbi javaslatok születtek:

- A vitafórum megállapításait tartalmazó dokumentumot a MAB elnöksége és plénuma elé terjesztjük és elfogadása után eljuttatjuk az Oktatási és Kulturális Minisztériumhoz.
- Célszerű intézményessé tenni a gazdaság, a felsőoktatási intézmények, a MAB és az OKM képviselői közötti eszmecserét. A megbeszéléseket jól definiált, közösen meghatározott témákra kell koncentrálni, ami lehetőséget ad az alapos elemzésre és a teendők meghatározására.

Budapest, 2006. november 13.

Tardy Pál
a MAB Felhasználói Bizottság elnöke

Az intézményi minőségbiztosítási felelősök számára szervezett MAB tájékoztató értekezlet

A **december 6-án** a Professzorok Házában a MAB által megrendezett értekezleten az intézmények minőségbiztosításért felelős vezetői vettek részt. A MAB tevékenységéről Szántó Tibor főtitkár tartott előadást, Páczelt István az

intézményi akkreditációval kapcsolatos tapasztalatokról beszélt. Fésüs László elnök úr úgy összegezte az értekezlet tapasztalatait, hogy mindenképpen konstruktív összefogás volt sok hasznos észrevétellel.

MŰKÖDÉSI HATÁROZATOK

Második körös intézményi akkreditációs útmutató és mellékletei

2006/7/IV/1. sz. MAB határozat (2006.09.29.)

Mellékletek:

1. Minőségértékelés szempontrendszere (1. sz. melléklet)
2. Ajánlás az akkreditációs háttéranyag összeállításához (2. sz. melléklet)
3. Az akkreditáció feltételei és az eljárás menete (3. sz. melléklet)
4. Az intézményi akkreditációs eljárás LB jelentése (4. sz. melléklet)

Az akkreditációs dokumentumok európai standardok és irányelvek szerint készültek. A MAB szeretné elérni, hogy az intézmények ne csak 8 évenként készítsék el önértékeléseiket, hanem minden évben, hiszen saját érdekük a folyamatos önvizsgálat és önértékelés.

Az Útmutató és mellékletei a MAB honlapján a Szabályok menüpontban olvashatók (http://www.mab.hu/a_szabalyok.html).

A második akkreditációs körben a 2006/2007-es tanévben sorra kerülő intézmények akkreditációjának lebonyolítási eljárása

Esemény	MAB-os, illetve intézményi tennivalók	Határidő
Az eljárás indítását jelentő ELŐZETES tájékoztató MAB elnöki levél a résztvevő intézményeknek.		2006. július 20.
Intézményvezető válaszelevele	Az intézményvezető válaszlevelében meg kell adja mindazon képzések listáját¹ , amelyeken az intézményben 2006. szeptemberben ténylegesen folyik képzés.	2006. szept. 30.
Akkreditációs útmutató és mellékleteinek közzététele	A MAB honlapján az Akkreditációs útmutató és mellékletei² : Elnöki bevezető (főszöveg) A minőségértékelési szempontrendszer (1. sz. mell.), Ajánlás az akkreditációs háttéranyag összeállításához (2. sz. mell. és függeléke), Intézmény, kar akkreditációjának feltétele, eljárási rendi (3. sz. mell.), továbbá az akkreditációs jelentés (LB jelentés) tartalmi és formai ajánlásai.	2006. október 9.
Az eljárás tényleges indulását jelző MAB elnöki levél az intézményvezetőknek		2006. október 15.
Az LB-k felállítása	A plénum által felkért LB elnök tesz javaslatot az LB tagjaira . Az LB tagok végleges listáját az intézmény-, majd plénum hagyja jóvá.	2006. nov. - 2007. jan.
Az akkreditációs eljárásban résztvevő intézmények beadványa	Az intézmény akkreditációs beadványt készít. az Akkreditációs útmutató szempontrendszere alapján (1. sz. mell.) az akkreditációs háttéranyag összeállításához: 2. sz. mell. ajánlás.	2007. január 31.
Intézményi beadványok LB általi feldolgozása	Az önértékeléseket az illetékes LB kapja meg. A Titkárság rendelkezésre bocsátja azt az internet címet, ahol az adott intézmény önértékelése elérhető, és ahonnan letölthető.	2007. február
LB elnök előlátogatást tehet	Az önértékelések ismeretében alakítja ki a (kari) LB elnök az intézményvezetéssel egyeztetve a látogatás menetrendjét.	2006. február
LB felkészítő ülések		2007. jan., febr.
Látogatás		2006/2007-es tanév 2. félév
A (kari) látogatás 1-3 nap a (kari) vezetéssel egyeztetett programmal.		
LB jelentések készítése		Látogatást követő egy hónapon belül
A(z utolsó kari) látogatást követő egy hónapon belül a (koordináló) elnök az LB jelentését eljuttatja az ad hoc kollégium elnökének.		
Kollégiumok vitája, majd intézményi észrevételek, megjegyzések tétele		2007. ápr., máj., jún.
Akkreditációs jelentések plénum általi elfogadása		2007. jún., szept., okt.

¹ Felsőfokú szakképzések, alapképzések, szakirányú továbbképzések, továbbá doktori képzések teszik ki a listát. Kérjük képzésenként azon tagozatok feltüntetését is, amelyeket akkreditáltatni kívánnak. Amennyiben van akkreditáltatni kívánt idegen nyelvű képzés a szakon, azt is kérjük feltüntetni.

² 2006/7/IV/1. sz. MAB határozat

A MAB egyetemi tanári pályázatokra vonatkozó követelményei és a véleményezési eljárása

2006/7/V/1. sz. MAB határozat (2006.09.29.)

A MAB plénuma megvitatta a szakbizottságok, illetve az egyetemi tanári pályázatokat elbíráló bizottság módosítási javaslatait, majd jóváhagyta a módosított követelményrendszert.

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak az egyetemi tanári pályázatokra vonatkozó követelményei és a véleményezési eljárása végleges formában a MAB honlapján is megtalálható a Szabályok menüponiban (<http://www.mab.hu/doc/ETkovrenduj0612.doc>)

A művészetek, média- és kommunikációtudományok, a hittudomány, valamint vallástudomány tudományág speciális követelményei

2006/8/VI. sz. MAB határozat (2006.10.27.)

A művészetek, média- és kommunikációtudományok, valamint a hit- és vallástudományok

speciális követelményeit a bizottságok korrigálták, a plénum jóváhagyta a követelményeket.

Külföldi intézmények magyarországi működésének akkreditációs követelményei

2006/7/V/2. sz. MAB határozat (2006.09.29.)

A plénum a külföldi intézmények magyarországi működésére vonatkozó eljárási rendet, a követelményeket és a bírálati lapot jóváhagyta.

A dokumentumok a MAB honlapján, a Szabályok menüponiban olvashatók (<http://www.mab.hu/doc/kulfintkov60929.doc>). A szükséges adatlapot az FRK teszi közzé.

Alap- és mesterszakok létesítésének és indításának véleményezése

2006/7/VI/1. sz. MAB határozat (2006.09.29.)

A MAB plénuma által 2006. június 30-án, 2006/6/VIII/1. számon, a szakértői véleményezési eljárás (Ftv 106. §) 2006. július 1-től esedékes eljárási rendje tárgyában elfogadott határozat 1.3. szakasza 2006. október 1-i hatállyal az alábbiak szerint módosul.

1.1. Mesterszak létesítések

1.3.1. Mesterszak létesítésére vonatkozó kérelem a MAB titkárságára bármikor benyújtható.

1.3.2. A mesterszak létesítésére vonatkozó kérelmet benyújtó intézmény egyidejűleg, a létesítési kérelemmel együtt benyújtva kérheti a létesítendő szak indításának véleményezését is.

1.3.3. Amikor a MAB egy mesterszak létesítési, illetve együttes szaklétesítési és szakindítási kérelmet kap, akkor honlapján közlésezi a benyújtó intézmény (konzorcium által kidolgozott kérelem esetén a társbenyújtó intézmények) nevét, valamint a létesítendő

szak és a megszerzhető szakképzettség megnevezését. A közzétételtől számított két hónapon belül benyújtható a MAB-hoz ugyanarra a képzésre vonatkozó szaklétesítési, illetve együttes szaklétesítési és -indítási kérelem. A beérkezett kérelmeket a tudományági szakbizottságok egyenrangúaknak tekintve véleményezik.

1.3.4. Konzorciumi szaklétesítés esetén a társintézmények a két hónapos türelmi időszak alatt indítási kérelmet nyújthatnak be a MAB-hoz.

1.3.5. A két hónap elteltével további szakindítási, illetve szaklétesítési beadványok az adott mesterszak KKK-jának miniszteri rendeletben (ill. OKM honlapon) való, vagy – hitéleti képzés esetén – a fenntartó által kezdeményezett megjelenése, illetve a szaklétesítési kérelmek esetleges elutasítása után nyújthatók be a MAB titkárságára.

Dr. univ. elfogadhatóságának kérdése - Szakakkreditációs követelményrendszer

A 2006. december 31-e utáni változásra való figyelemfelhívás, bejelentés. E dátum után a MAB követelmények szerint a dr. univ. nem

fogadható el minősítésnek. A vezető oktatók tekintetében.

Az átmeneti időszak ügyrendje

2006/9/II/2. sz. MAB határozat (2006.12.08.)
2006. december 8. és 31. között a folyamatos ügyintézés érdekében szakbizottsági ülés tartható, de a 2007. januártól megbízott új Testület által megválasztott illetékes bizottsági elnök jogosult arra, hogy, ha szükségét látja, az ezen időszakban tartott bizottsági üléseken tárgyaló ügyek vonatkozásában – a jogszabályi határidő megtartásával – új véleményezési eljárást folytasson le.

2007. január 1. után a folyamatos ügyintézés érdekében az ügyvezető elnök az új bizottsági elnökök megválasztásáig a Testület januártól megbízott, tudományágilag illetékes új tagját, ennek hiányában a Testület korábbi tagját (bizottsági elnökét) kéri fel a bizottsági elnököt megillető feladatok ellátására, elsősorban a beérkezett beadványok bírálóinak kijelölésére.

Mesterképzésben szakok-szakirányok viszonya

2006/9/VII. sz. MAB határozat (2006.12.08.)
Szakmailag és a nemzetközi gyakorlat alapján, különlegesen indokolt esetben, egyedi mérlegelés alapján, a MAB támogathatja, hogy létesüljön (önálló) mesterszak és más mesterszak

keretében akár ugyanolyan nevű szakirány is egymás mellett. Az önálló mesterszak és az azonos vagy hasonló nevű szakirány szakmai kredit mennyiségei természetesen eltérőek.

Irányelvek a közös képzés véleményezéséhez

2006/9/VIII. sz. MAB határozat (2006.12.08.)
Mivel egyre több magyar felsőoktatási intézmény kíván részt venni közös képzések indításában nemzetközi (vagy hazai) együttműködésben, a MAB szükségesnek látja az ilyen képzések MAB általi véleményezésére vonatkozó irányelvek közzétételét, a következők szerint.

1. A közös képzésekre vonatkozó szaklétesítések és szakindítások jogszabályi háttere szempontjából különösen a Felsőoktatási törvény (Ftv.) 31. §-a és a 117. § (4) bekezdése, valamint a 289/2005 (XII.22.) Korm. rendelet az irányadó.
2. Az Ftv. 117. § (4) bek. e) pontja szerint az érintett intézmények közös képzésre irányuló megállapodásából egyértelműen ki kell derülnön, hogy melyik magyar alap-, mesterképzés, doktori képzés, vagy szakirányú továbbképzés követelményeinek felel meg a közös képzés.
3. Ennek fényében a tervezett közös képzésű szak lehet:
 - a) Magyarországon már létesítésre került, megjelent képzési és kimeneti követelményekkel (KKK) rendelkező szak.
 - Ha a tervezett közös képzés a KKK-nak megfelel, s a képzésben részt vevő magyar intézmény már rendelkezik az adott szak magyarországi indítására vonatkozó támogató MAB szakvéleménnyel, akkor nem kell a

MAB újabb szakvéleményét kérni a közös képzésű szak indításához.

- Ha a szaknak van megjelent KKK-ja, de az érintett magyar intézmény nem rendelkezik az adott szak indítására vonatkozó támogató MAB szakvéleménnyel, akkor szakindítási véleményezést kell kezdeményeznie. (A szak adott intézménybeli nyilvántartásba vételét a MAB támogató szakvéleményének birtokában a Felsőoktatási Regisztrációs Központnál kell kezdeményezni.)
- b) Magyarországon még nem létesített, KKK-val nem rendelkező tervezett szak esetén az új szak létesítésére és indítására vonatkozó MAB szakvéleményt kell kérni, s a támogató MAB szakvélemény birtokában kezdeményezni kell a KKK miniszteri rendeletben való közzétételét, illetve a szak adott intézményre vonatkozó nyilvántartásba vételét. Új alapszak létesítési beadványához mellékelni kell – többek között – az MRK illetékes szakmai bizottságának javaslatát. Új alapszak létesítése esetén a MAB vizsgálata arra is kiterjed, hogy az új szak és a már létező szak(irány)ok között megvan-e az elvárt szaktávolság.
4. A közös képzésben megvalósítani tervezett szakok létesítési és indítási véleményezésére a MAB hazai szakokra vonatkozó eljá-

rása, akkreditációs követelményei, útmutatói és bírálati lapjai érvényesek, a szakindítási véleményezés tekintetében az alábbi megjegyzésekkel:

a) A MAB személyi követelményeit illetően:

- A közös képzésnek az érintett hazai intézményben (is) kell legyen a követelményeknek megfelelő szakfelelőse és – ha vannak szakirányok – szakirány-felelősei.
- A tantárgyfelelősök és további oktatók tekintetében a követelményeknek való megfelelés szempontjából MAB a közös képzésben résztvevő összes intézmény oktatóját figyelembe veszi.

b) A további (tartalmi, kutatási, infrastrukturális stb.) követelmények vonatkozásában a MAB a közös képzést egészében, tehát az összes részt vevő

intézményben rendelkezésre álló elemek együttes figyelembe vételével vizsgálja. A szakindítási beadványban a hazai és a külföldi elemeket is a közölt MAB útmutatók szerint kell bemutatni.

5. A közös képzés belső minőségbiztosítása szempontjából több megoldás lehetséges:

- a) A közös képzésben részt vevő intézmények külön-külön gondoskodnak saját képzési részük minőségének biztosításáról.
- b) A konzorciumi partnerek egy-egy tag delegálásával a közös képzés minőségét felügyelő bizottságot hoznak létre.
- c) A konzorciumi partnerek 2-3 független (minőségbiztosítási) szakértőt kérnek fel, akik rendszeresen nyomon követik a képzés működését valamennyi képzőhelyen.

Tanári mesterszak akkreditációs követelményei - Útmutató – Bírálati lap

2006/9/IX/1. sz. MAB határozat (2006.12.08.)
A plénum által jóváhagyott tanári mesterszakok indításának akkreditációs követelményei a MAB honlapján olvashatók a Szabályok menüpontban:
(http://www.mab.hu/a_szabalyok.html)

2006/9/IX/2. sz. MAB határozat (2006.12.08.)
Útmutató a tanári mesterszak indítására irányuló beadványok összeállításához a MAB

honlapján olvashatók a Tájékoztatók menüpontban:

(http://www.mab.hu/a_tajekoztatok.html)

2006/9/IX/3. sz., MAB határozat (2006.12.08.)
Tanári mesterszak indítás – bírálati lap a MAB honlapján olvashatók a Tájékoztatók menüpontban:

(http://www.mab.hu/a_tajekoztatok.html)

SZEMÉLYI HÍREK

Főtitkári pályázat

2006/7/VIII/1. sz. MAB határozat (2006.09.29)
Titkos szavazással 19:0 egyhangú támogató határozatot hozott a plénum, ezzel megerősítet-

te hivatalában a 2003. április 9. óta e munkakört betöltő Szántó Tibor főtitkárt.

A 2006/2007-es tanévben a második akkreditációs körben sorra kerülő intézmények (koordináló) LB elnökei

2006/7/VIII/2. sz. MAB határozat (2006.09.29.)

Intézmény	karok	Koordináló LB elnök
1. NYME (Sopron)	1. Apáczai Cs. J. Tanítóképző Főisk. K	Páczelt István az MTA tagja, ME
	2. Benedek Elek Pedagógiai Főisk. Kar	
	3. Erdőmérnöki Kar	
	4. Faipari Mérnöki Kar	
	5. Geoinformatikai Főisk. Kar	
	6. Közgazdaságtudományi Kar	
	7. Mezőgazd- és Élelmiszertud. (Móvár)	

Intézmény	karok	Koordináló LB elnök	
2. PTE (Pécs)	1. Állam- és Jogtudományi Kar	Bessenyei Lajos CSc, ME	
	2. Általános Orvostudományi Kar		
	3. Bölcsészettudományi Kar		
	4. Egészségügyi Főiskolai Kar		
	5. Illyés Gyula Főiskolai Kar		
	6. Közgazdaságtudományi Kar		
	7. Művészeti Kar		
	8. Pollack Mihály Műszaki Kar		
	9. Természettudományi Kar		
3. BGF (Budapest)	1. Ker. Vend. és Idegenforg.Főisk. Kar	Bélyácz Iván az MTA tagja PTE	
	2. Külkereskedelmi Főiskolai Kar		
	3. Pénzügyi és Számviteli Főiskolai Kar		
4. KF (Kecskemét)	1. Kertészeti Főiskolai Kar	Sima Dezső DSc, BMF	
	2. Gépipari és Műsz.Aut. MFK		
	3. Tanítóképző Főiskolai Kar		
	1. Általános Vállalkozási Főiskola (Budapest)	Szintay István CSc, ME	
	2. Eötvös József Főiskola (Baja)+	Hunyady Györgyné CSc	
	3. Modern Üzleti Tud.-ok Főiskolája (Tatabánya)	Balaton Károly CSc, BCE	
	4. Adventista Teológiai Főiskola (Budapest)	Fekete Károly Debreceni Református Hittudományi Egyetem (Megj.: az elnök személyét a fenntartóval még egyeztetni kell)	
	5. Egri Hittudományi Főiskola (Eger)		
	6. Esztergomi Hittud. Főiskola (Esztergom)		
	7. Győri Hittudományi Főiskola (Győr)		
	8. Pécsi Püspöki Hittudományi F. (Pécs)		
	9. Sapientia Szerzetesi Hittud. Főisk. (Bp.)		
	10. Szegedi Hittudományi Főiskola (Szeged)		
	11. Szent Atanáz Görög Kat. H.F (Nyíregyháza)		
	12. Pünkösdi Teológiai Főiskola (Budapest)		
			2006/ 7/VIII/2/9. sz. MAB határozat: E három egyházi intézmény esetében a 2. akkreditációs értékelésre a következő etapban kerül sor. Indoklás: A Plénum elfogadta az Elnökség javaslatát, miszerint e három speciális egyházi intézmény értékelését a meta-értékelés irányába elmozduló új típusú intézményi akkreditáció során szerzett tapasztalatok birtokában célszerű csak megkezdni.

Intézményi akkreditáció második kör harmadik etap kari elnökei

2006/8/VIII. sz. MAB határozat

Intézmény	Karok	Javaslattevő: (A koordináló LB elnök)	Kari LB elnök
5. NYME (Sopron)	1. Apáczai Cs. J. Tanítóképző Főiskolai Kar	Páczelt István akadémikus, ME	Pukánszky Béla, DSc SZTE
	2. Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Kar		Tihanyi László, CSc ME
	3. Erdőmérnöki Kar		Páczelt István, akadémikus, ME
	4. Faipari Mérnöki Kar		Palánkai Tibor, akadémikus, BCE
	5. Geoinformatikai Főiskolai Kar		Heszky László, akadémikus, SZIE
	6. Közgazdaságtudományi Kar		
	7. Mezőgazd- és Élelmiszertud.		

A plénum felhatalmazza a MAB elnökét arra, hogy a késve beérkezett kari LB elnökjelöltek kapjanak megbízást a maguk kari LB-jének

szervezésére. Az érintett intézmények által nem kifogásolt teljes LB-k plénum általi elfogadásának várható időpontja: 2006. december 8.

INTÉZMÉNYI, KARI HATÁROZATOK

Intézményi akkreditációs jelentések

Budapesti Corvinus Egyetem (2004. szept. 1-ig BKÁE)

2006/7/IV/2. sz. MAB határozat (2006.09.29)
Budapesti Corvinus Egyetem (2004. szept. 1-ig BKÁE) akkreditált minősítésének MAB határozatban való rögzítése:

A MAB akkreditációs értékelését lezáró 2002/6/V/1. sz. határozata kimondta, hogy az Egyetemmel szemben minőségi kifogása nincs,

az Egyetem a 2005. évi CXXXIX., új Ftv-ben foglalt törvényi előírásoknak megfelel, így a MAB az intézmény 2007/2008-as tanévben sorra kerülő következő intézményi akkreditációs értékelésének lezárásáig a Budapesti Corvinus Egyetemet akkreditálnak tekinti.

Nyíregyházi Főiskola intézményi akkreditációs jelentés

2006/8/IX/1. sz. MAB határozat (2006.10.27.)
A plénum a jelentés áttekintése, a támogató előterjesztés meghallgatása és az intézmény rektorától kapott észrevételeket tartalmazó levél megismerése után egyhangúlag **támogatta** a jelentést.

1. Az intézményben folyó képzési és kutatási tevékenység megfelel a hatályos Ftv. követelményrendszerének, továbbá azoknak a minőségi elvárásoknak, amelyeket a MAB elvi állásfoglalása főiskola, főiskolai kar akkreditációjának feltételül szab.

A Nyíregyházi Főiskola, valamint annak karai:

- Bölcsészettudományi és Művészeti Főiskolai Kar
- Gazdasági és Társadalomtudományi Főiskolai Kar
- Műszaki és Mezőgazdasági Főiskolai Kar
- Természettudományi Főiskolai Kar

akkreditálhatók. Az akkreditáció hatálya:

2014. október 31.

2. A szakok kifutásáig akkreditálhatók – a technikatanári szak kivételével – az alább (tudományágak szerinti csoportosításban) felsorolt, a vizsgálat idején a Főiskolán folyó hagyományos képzések.

A látogatás időpontjában a technikatanári szak felelőse tudományos fokozattal nem rendelkező (dr. univ, teljes munkaidőben

foglalkoztatott főiskolai docens) oktató volt, ezért az LB és az ad hoc kollégium a szakot „NA” minősítésűnek értékelte.

Az intézmény a kollégiumi jelentésre küldött válaszlevelében dokumentumokkal alátámasztva igazolta, hogy a 2006/2007. tanév kezdetétől a szak felelőseként egy Ph.D. fokozattal rendelkező főiskolai docent jelölt ki, s a szak oktatói állományát, egy ugyancsak Ph.D. fokozattal rendelkező főiskolai tanárral bővítette.

Ezért a MAB a kifutó technikatanári szak akkreditálását javasolja.

3. Egyéb megjegyzések:

A „Germanisztika” valamint a „Mezőgazdasági mérnöki” alapszakok indítását MAB nem támogató szakvéleménye ellenére a miniszter engedélyezte.

Ezért a MAB 2006/1/ VI/2. sz. határozata értelmében (Időközi minőségvizsgálati eljárás) a MAB 2008. december 31-ig ellenőrzi, hogy a fenti alapszakok esetében az intézmény a korábbi MAB szakvéleményben megfogalmazott minőségi hiányosságok pótlásáról gondoskodott-e.

A jelentés teljes szövege a MAB honlapján olvasható (http://www.mab.hu/a_határozatok.html).

Kaposvári Egyetem akkreditációs jelentése

2006/8/IX/2. sz. MAB határozat (2006.10.27.)
Az intézményben folyó képzési és kutatási tevékenység megfelel a hatályos Ftv követelményrendszerének, továbbá azoknak a minőségi

elvárásoknak, amelyeket a MAB elvi állásfoglalásra egyetemi, egyetemi, ill. főiskolai kar akkreditációjának feltételül szab. A Kaposvári Egyetem **akkreditálható**.

1. *Az Egyetem Karai: akkreditálhatók:*
 - Csokonai Vitéz Mihály Pedagógiai Főiskolai Kar
 - Állattudományi Kar
 - Gazdaságtudományi Kar
 - Művészeti Főiskolai Kar
2. *Az akkreditáció határideje:*
A hagyományos képzési rendszerhez tartozó alapképzési szakok esetében az akkreditáció a szakok kifutásáig érvényes. (A 2006/2007-es tanévtől már csak többciklusú képzési rendszerű alapképzési szakok indíthatók.)
Egyéb képzések:

1. *Doktori Iskolákban (Állattenyésztési tudományok, Gazdálkodás és Szervezés tudományok),*
2. *Szakirányú továbbképzési szakokon folyó képzések esetében az akkreditáció határideje: 2013. december 31.*
 - *Kihelyezett képzéseket a hagyományos szakok kifutása után az intézmény ne folytasson.*
 - *A magyar nyelv és irodalom szak, valamint a tanulásban akadályozottak pedagógiája szak esetében két év múlva (2008. dec. 31.-ig) szükséges a működés ellenőrzése.*

A jelentés teljes szövege a MAB honlapján olvasható (http://www.mab.hu/a_hatarozatok.html).

Andrássy Gyula Német Nyelvű Egyetem akkreditációs jelentése

2006/8/IX/3. sz. MAB határozat (2006.10.27.)
Az intézményben folyó képzési és kutatási tevékenység megfelel a hatályos Ftv. követelményeinek¹, továbbá azoknak a minőségi elvárásoknak, amelyeket a MAB az akkreditáció feltételül szab.

A Plénium támogatta az Egyetem és a 4 szakirányú továbbképzési szakjának (Közép-európa tanulmányok; külügyi szakértő; nemzetközi gazdasági /és üzleti/ kapcsolatok – nemzetközi vállalkozások; összehasonlító állam- és jogtudomány) 2011-ig szóló akkreditációját. A Plénium tudomásul veszi az Egyetem rektora és dékánja megjegyzéseit.

A jelentés teljes szövege a MAB honlapján olvasható (http://www.mab.hu/a_hatarozatok.html).

¹ A hatályos felsőoktatási törvény az Andrássy Gyula Egyetemre vonatkozóan külön rendelkezik: **151. § (4)** 2010. december 31-én hatályát veszti az Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem állami elismeréséről szóló 2001. évi LXVI. törvény. Az Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem 2011. január 1-től e törvény rendelkezései alapján folytatja működését. Abban az esetben, ha az egyetem - e feltételnek nem tesz eleget, a 2011. szeptember 1-jén induló tanévben nem vehetnek fel hallgatót az első évfolyamra. Az előző években felvett hallgatók tanulmányaikat változatlan feltételek mellett befejezhetik. Az oktatási miniszter lefolytatja a 105. §-ban szabályozott eljárást.

Intézménylétesítés

Támogatott külföldi intézmény magyarországi működési engedély iránti kérelem

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozat sz.
Lm12	SZIE	Webster University (külföldi intézmény magyarországi működése)	2006/8/X/5.

Karlétesítés

Támogatott karlétesítés iránti kérelem

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozat sz.
Lk9	SZE	Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar létesítése	2006/7/IX/2/1.
Lk10	SZE	Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar létesítése	2006/7/IX/2/2.
Lk11	DE	Zeneművészeti Kar létesítése	2006/7/IX/2/3.
Lk13	NYF	Pedagógusképző Kar létesítése	2006/9/XV/6/1.
Lk12	EKF	Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar létesítése	2006/9/XV/6/2.

EGYETEMI TANÁRI PÁLYÁZATOK¹

Támogatott egyetemi tanári pályázatok

Kód	MAB határozat száma
E652, E648, E509 (fellebbezés), E504 (fellebbezés), E615 (fellebbezés), E558 (fellebbezés)	2006/7/VII.
E651	2006/8/VI/1.

Nem támogatott egyetemi tanári pályázatok

Kód	MAB határozat száma
E645, E530 (fellebbezés), E529 (fellebbezés), E518 (fellebbezés), E520 (fellebbezés), E519 (fellebbezés), E532 (fellebbezés), E531 (fellebbezés), E598 (fellebbezés), E577 (fellebbezés)	2006/7/VII.
E653, E654	2006/8/VI/1.

DOKTORI ISKOLÁK

Előakkreditáció

Támogatott doktori iskolák

Kód	Intézmény	Tudományág	Vezető	Határozat száma
D180	SZTE	6.4. Filozófiai tudományok doktori iskola létesítése	Dr. Csejtei Dezső egyetemi tanár, DSc	2006/9/X/1.

Nem támogatott doktori iskolák

Kód	Intézmény	Tudományág	Vezető	Határozat száma
D178	ME	6.1. Történelemtudományok doktori iskola létesítése	Dr. Bessenyei József, egyetemi tanár, DSc	2006/8/VII/1.
D176	PTE	Neveléstudományok-andragógia; sport-tudományok doktori iskola (fellebbezés)		2006/8/VII/2.

Vezetőváltás

Kód	Intézmény	Tudományág	Régi vezető	Új vezető	Határozat sz.
D97	PTE	Interdiszciplináris (Történelemtudományok, Néprajz- és kulturális antropológia, Politikatudományok)	Kisbán Eszter egyetemi tanár	dr. Fischer Ferenc egyetemi tanár	2006/8/VII/3.
D81	PE	Környezettudományok doktori iskola	Dr. Mészáros Ernő	Dr. Pósfai Mihály	2006/9/X/2/1.
D164	BME	Pszichológia tudományok doktori iskola	Dr. Pléh Csaba	Dr. Kovács Ilona	2006/9/X/2/2.
D33	ME	Anyagtudományok és technológiák doktori iskola	Dr. Károly Gyula	Dr. Roósz András	2006/9/X/2/3.
D35	ME	Irodalomtudományok doktori iskola	Dr. Kabdebó Lóránt	Dr. Kemény Gábor	2006/9/X/2/4.

¹ A 2006. március 1-én hatályba lépett 2005. évi CXXXIX. új felsőoktatási törvény 106§-a (4) bekezdés értelmében a MAB csak az egyetemi tanári pályázatok véleményezését végzi.

SZAKLÉTESÍTÉSI ÉS SZAKINDÍTÁSI VÉLEMÉNYEZÉSEK

Támogatott alapképzési szak képzési és kimeneti követelmények

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Szakirány	Határozat száma
Bk140-143	SZFE	kameraman televíziós műsorvezető és rendező gyártásszervező mozgóképfő	vágó, hangmester	2006/7/IX/1/1-3 és 2006/7/IX/1/15.
Bk144-145, 147-154	MOME	animációs tervezés design- és művészetelmélet fém műves formatervező fotográfus kerámiatervező media design tervezőgrafikus textiltervező üvegtervező	szövő, kötő, nyomó, ruha, öltözék- kiegészítés	2006/7/IX/1/4-13.
Bk155	KE	alkalmazott látványtervező	díszlet- jelmezter- vezés, jelmez- báb- tervezés, díszletkiál- lítás- és arculatter- vezés	2006/7/IX/1/14.
Bk146	MOME/NYME/PTE	építőművészet		2006/8/X/43.

Támogatott mesterszak képzési és kimeneti követelmények

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Szakirányok	Határozat száma
Mk27	NyME	fa- és bútorigipari termék- tervező mérnök		2006/7/IX/1/42.
Mk141	BME	energetikai mérnök		2006/7/IX/1/43.
Mk142	BME	gépészeti modellezés		2006/7/IX/1/44.
Mk143	BME	ipari terméktervező mér- nök		2006/7/IX/1/45.
Mk156	ELTE, BME, DE, SZTE	matematikus		2006/7/IX/1/46.
Mk150	ELTE, SZTE	csillagász		2006/7/IX/1/47.
Mk158	ELTE, DE, PE, PTE, SZTE	a vegyész	7 szakirány	2006/7/IX/1/48.
Mk79mód.	BCE	nemzetközi tanulmányok		2006/7/IX/1/50.
Mk86	BCE	közgazdasági elemző		2006/7/IX/1/51.
Mk164	ELTE-ME	kulturális antropológia		2006/7/IX/1/53.
Mk84	BCE	gazdaság-matematikai elemző	gazdaságmodellezés, operációkutatás; ökonometria-statisztika	2006/7/IX/1/55.
Mk132, Mk135-139	MKE	festőművész szobrászművész		2006/7/IX/1/57-61

		grafikus restaurátor	képgrafika, tervezőgrafika <u>képzőművészet</u> : festő, faszobrász, kőszobrász, <u>iparművészet</u> : papír-bőr, textil-bőr, szilikát fém- ötvös, fa-bútor	
		intermédiá művész osztatlan mesterszakok		
Mk139-140	SZFE	televíziós műsorvezető és műsorrendező művész (<u>kérelem</u> : televíziós újság- író) film és televízió producer (<u>kérelem</u> : producer)		2006/7/IX/1/62-63
Mk145-147 (Ms43-45)	LFZE	zeneszerző kóruskarnagy karmester	zenekari karmester, fúvószenekari karnagy	2006/7/IX/1/64-66
Mk151	ELTE (konzorcium)	fizikus		2006/8/X/13.
Mk159	SZIE (konzorcium)	takarmányozási és takar- mánybiztonsági mérnök		2006/8/X/14.
Mk149	ELTE	biológus		2006/8/X/15.
Mk152	ELTE	geofizikus		2006/8/X/16.
Mk153	ELTE	geográfus		2006/8/X/17.
Mk155	ELTE	környezettudomány		2006/8/X/18.
Mk157	ELTE	meteorológus		2006/8/X/19.
Mk154	ELTE (konzorcium)	geológus		2006/8/X/20.
Mk85mód2.	BCE (konzorcium)	közgazdálkodás és közpo- litika	közintézmény menedzser, közpolitikai elemző	2006/8/X/29.
Mk87mód2.	BCE (konzorcium)	marketing	értékesítés-menedzsment	2006/8/X/30.
Mk88mód.	BCE (konzorcium)	MBA (<u>kérelem</u> : Master of Business Administration (MBA))		2006/8/X/31.
Mk90mód2.	BCE (konzorcium)	pénzügy	vállalati pénzügy, be- fektetés-elemző, (mon- táris) és közpénzügy	2006/8/X/32.
Mk92mód2.	BCE (konzorcium)	vállalkozásfejlesztés		2006/8/X/33.
Mk93mód2.	BCE (konzorcium)	vezetés és szervezés	szervezetalkítás és fo- lyamatszervezés, controlling és teljesít- ménymenedzsment, emberi erőforrás me- nedzsment és szervezet- fejlesztés, üzletviteli tanácsadás, termelés- és szolgáltatásmenedzs- ment, információme- nedzsment	2006/8/X/34.
Mk167mód.	BCE (konzorcium)	számvitel	vezetői számvitel és ellen- őrzés, könyvvizsgálat	2006/8/X/35.

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Szakirányok	Határozat száma
Mk83mód2.	PTE BCE (konzorcium)	biztosítási és pénzügyi matematika	aktuárius, kvantitatív pénzügyek (kérelem: pénzügy matematika)	2006/8/X/47.
Mk148	ELTE (konzorcium)	alkalmazott matematika	általános-, alkalmazott analízis-, sztachasztika-, pénzügyi matematika-, diszkrét matematika-, operációkutatás-, számítástudomány-, műszaki matematika	2006/8/X/48.
Mk160	ELTE	survey statisztika	survey módszertan, piac- és közvéleménykutatás	2006/8/X/49.
Mk91mód.	BCE	regionális és környezeti gazdaságtan (kérelem: regionális környezetgazdaságtan)	területfejlesztési, a környezetfejlesztési és a városfejlesztési	2006/8/X/50.
Mk165 (Ms53)	DE	egészségpszichológia		2006/8/X/52.

Nem támogatott mesterszak képzési és kimeneti követelmények

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozat száma
Mk118	SZIE	agroökológus mérnök	2006/7/IX/1/49.
Mk82	PPKE	vallástörténet	2006/7/IX/1/52.
Mk81 (Ms19)	ELTE (+5 külföldi egyetem)	állampolgáriságra nevelés Európában	2006/7/IX/1/54.
Mk105	ELTE	egészségpolitika és egészséggazdaságtan	2006/7/IX/1/56.
Mk131	CEU	összehasonlító történelemtudomány	2006/8/X/36.

Támogatott alapképzési szak indítási kérelmek

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Szakirányok	Határozat száma
Bs865	PTE	műszaki szakoktató	elektronikai, informatikai, gépészeti	2006/7/IX/1/17.
Bs866	ME	mechatronikai mérnök		2006/7/IX/1/18.
Bs95kieg.	SZE	közlekedésmérnöki (távoktatás)		2006/7/IX/1/19.
Bs869	ME	előadóművészet	klasszikus hangszer (zongora, orgona, csembaló, gitár, hegedű, mélyhegedű, gordonka, gordon, furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott, kürt, trombita, harsona, tuba, ütőhangszerek), klasszikus ének, zenekar- és kórusvezetés, egyházzene	2006/7/IX/1/20.
Bs870	ME	alkotóművészet és muzikológia	zeneszerzés, zeneelmélet, zeneismeret	2006/7/IX/1/21.
Bs874	SZE	alkotóművészet és muzikológia	zeneismeret	2006/7/IX/1/22.
Bs875	SZE	előadóművészet	klasszikus hangszer (zongora, orgona, gitár, hegedű, mélyhegedű gordonka, gordon, fuvola,	2006/7/IX/1/23.

			oboa, klarinét, fagott, kürt, trombita, harsona, tuba, ütőhangszerek)	
Bs885	BDF	ének-zene	karvezetés, egyházzene	2006/7/IX/1/24.
Bs881	EKF	ének-zene	karvezetés, egyházzene	2006/7/IX/1/25.
Bs872	SZTE	alkotóművészet és muzikológia	zeneelmélet, zeneismeret	2006/7/IX/1/26.
Bs873	SZTE	előadóművészet	klasszikus hangszer (zongora, orgona, csembaló, hárfa, gitár, hegedű, mélyhegedű, gordonka, gordon, furulya, fuvola, oboa, klarinét, fagott, kürt, trombita, harsona, tuba, ütőhangszer), klasszikus ének	2006/7/IX/1/27.
Bs860, Bs862	BKTF	táncos és próbavezető, táncművész	kortárstánc	2006/7/IX/1/28. 2006/7/IX/1/30
Bs554átd.	KRF	informatikus és szakigazgatási agrármérnök		2006/7/IX/1/31.
Bs816átd.	PE	informatikus és szakigazgatási agrármérnök		2006/7/IX/1/32.
Bs877	NyME	mezőgazdasági és élelmiszeripari gépészmérnök	erdészeti gépesítés	2006/7/IX/1/34. (ellenőrzés 2 év múlva)
Bs871	DE	politológia (újra benyújtott)		2006/7/IX/1/39.
Bs21	DE	egészségügyi szervező	egészségbiztosítás	2006/7/IX/1/41.
Bs858 Bs859		előadóművésze	<u>klasszikus hangszer</u> (zongora, orgona, csembaló, harmonika, hárfa, gitár, cimbalom, hegedű, mélyhegedű, gordonka, gordon, fuvola, oboa, klarinét, fagott, kürt, trombita, harsona, tuba, ütőhangszerek), <u>klasszikus ének</u> , <u>jazzhangszer</u> (zongora, gitár, basszusgitár, bőgő, szaxofon, trombita, harsona, dob), <u>jazzének</u> , <u>zenekar és kórusvezetés</u> , <u>egyházzene</u> (egyházzene-orgona, egyházzene-kórusvezetés), <u>népzene</u> (népi vonós, népi pengetős, népi fúvós, cimbalom, népi ének), zeneszerzés, jazz-zeneszerzés, muzikológia, zeneelmélet, zeneismeret	2006/7/IX/1/79-80.
Bs857	SZTE	ének-zene	karvezetés, egyházzene	2006/7/IX/1/81.
Bs867	DE	alkotóművészet és muzikológia	zeneelmélet, zeneismeret	2006/7/IX/1/82.
Bs868	DE	előadóművészet	klasszikus hangszer (zongora, orgona, hegedű, mélyhegedű, gordonka, gordon, gitár, furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott, kürt, trombita, harsona, tuba, ütőhangszer), klasszikus	2006/7/IX/1/83.

			ének, zenekar- és kórusvezetés, egyházzene	
Bs837átd.	PE	matematikus		2006/8/X/1.
Bs878	TPF	gazdálkodási és menedzsment		2006/8/X/22. (további 2 éves időtartamra)
Bs896	NYF	társadalmi tanulmányok		2006/8/X/24.
Bs887	PRTA	katechéta lelkipásztor munkatárs (Székhelyen kívül: Győr)	katechéta	2006/8/X/25.
Bs876	DE	germanisztika	néderlandisztika	2006/8/X/26.
Bs886	EKF	germanisztika	német	2006/8/X/27.
Bs891	NYF	szabad bölcsészet	etika; esztétika	2006/8/X/28.
Bs913	MOME	építőművészet		2006/8/X/44.
Bs927	NYME	építőművészet		2006/8/X/45.
Bs931	PTE	építőművészet		2006/8/X/46.
Bs890	NYF	képi ábrázolás	festészet	2006/8/X/53.
Bs889	NYF	környezetkultúra	környezetprezentáció	2006/8/X/54.
Bs888	NYF	plasztikai ábrázolás	szobrászat	2006/8/X/55.
Bs895	NYF	ének-zene	karvezetés, népzene	2006/8/X/56.
Bs894	BDF	képi ábrázolás	festő, díszítőfestő, képgrafika	2006/8/X/57.
Bs905	PTE	előadóművészet	klasszikus hangszer, klasszikus ének, zenekar- és kórusvezető, egyházzene-kórusvezető	2006/8/X/58.
Bs906	PTE	alkotóművészet és muzikológia	zeneismeret	2006/8/X/59.
Bs907	PTE	ének-zene	karvezetés, egyházzene	2006/8/X/60.
Bs904	SZTE	képi ábrázolás	festészet, képgrafika és építészeti síküveg	2006/8/X/61.
Bs911	KE	képi ábrázolás	festészet, képgrafika	2006/8/X/62.
Bs923	KE	elektronikus ábrázolás	webdesign, képanimátor, elektrográfia	2006/8/X/63.
Bs936	KE	plasztikai ábrázolás	szobrászat	2006/8/X/64.
Bs935	KE	alkalmazott látványtervező	díszlet- és jelmeztervezés, jelmez- és bábtervezés, díszlet-, kiállítás, arculattervezés	2006/8/X/66.
Bs925	EKF	plasztikai ábrázolás	szobrászat	2006/8/X/67.
Bs924	EKF	képi ábrázolás	festészet, képgrafika	2006/8/X/68.
Bs926	EKF	elektronikus ábrázolás	elektrográfia, webdesign, képanimátor	2006/8/X/69.
Bs922	MOME	design- és művészetelmélet		2006/8/X/70.
Bs921	MOME	üvegtervezés		2006/8/X/71.
Bs917	MOME	kerámiatervezés		2006/8/X/72.
Bs920	MOME	textiltervezés	nyomottanyag tervező, szövöttanyag tervező, kötöttanyag és forma- tervező, öltözet-tervező, öltözet-kiegészítő tárgytervező (bőr)	2006/8/X/73.
Bs919	MOME	tervező grafika		2006/8/X/74.
Bs918	MOME	media design		2006/8/X/75.
Bs914	MOME	fém-művesség		2006/8/X/76.
Bs912	MOME	animációs tervezés		2006/8/X/77.

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Szakirányok	Határozat száma
Bs915	MOME	formatervezés		2006/8/X/78.
Bs916	MOME	fotográfia		2006/8/X/79.
Bs932	MTF	táncművész	klasszikus balett, néptánc, moderntánc, színházi tánc	2006/8/X/80.
Bs933	MTF	koreográfus		2006/8/X/81.
Bs934	MTF	táncos- és próbavezető	klasszikus balett, néptánc, moderntánc, társastánc, divattánc, színházi tánc	2006/8/X/82.
Bs941	NYME	formatervezés	bútor-termék formatervező, csomagolás-grafikai formatervező, 3D tárgytervező (üvegkerámia) formatervező	2006/8/X/83.

Támogatott mesterszak indítási kérelmek

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Szakirányok	Határozat száma
Ms40kieg.	NyME	természetvédelmi mérnök		2006/7/IX/1/67.
Ms12	SZIE	mechatronikai mérnök		2006/7/IX/1/69.
Ms41	BME	mechatronika mérnök		2006/7/IX/1/70.
Ms9	PE	mérnök informatikus		2006/7/IX/1/71.
Ms13	SZTE	programtervező informatikus		2006/7/IX/1/72.
Ms57	VHF	hittanár-nevelő		2006/7/IX/1/74.
Ms43-45 (Mk145-147)	LFZE	zeneszerző kóruskarnagy, karmester	zenekari karmester, fűvószenekari karnagy	2006/7/IX/1/75-77.
Ms55	SZFE	színművész (osztatlan)	báb-, zenés színész	2006/7/IX/1/78.
Ms14átd.	DE	programtervező informatikus		2006/8/X/3.
Ms15átd.	ELTE	programtervező informatikus		2006/8/X/4.
Ms79	PPKE	mérnök informatikus		2006/8/X/6.
Ms68	BME	szerkezet-építőmérnök	magasépítő és szerkezetrekonstrukció, szerkezetinformatika, tartószerkezet- és geotechnikamérnök, ingatlanmérnöki, mérnökgeológus	2006/8/X/7.
Ms69	BME	infrastruktúra építőmérnök	út- és vasútmérnöki, települési mérnöki, víz- és vízi környezetmérnöki	2006/8/X/8.
Ms74	BME	járműmérnöki		2006/8/X/9.
Ms75	BME	közlekedésmérnök		2006/8/X/10.
Ms76	BME	logisztikai mérnök		2006/8/X/11.
Ms77	PTE	építész (osztatlan)		2006/8/X/12.
Ms46átd.	BME	környezetmérnök	környezettechnológia és környezetmenedzser	2006/8/X/21.

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Szakirányok	Határozat száma
Ms81	CEU	közgazdasági elemző		2006/8/X/37.
Ms29átd.	VHF	hittanár-nevelő		2006/8/X/38.
Ms30átd2.	AVKF	hittanár-nevelő		2006/8/X/39.
Ms56átd.	KRE	hittanár-nevelő		2006/8/X/40.
Ms60	DRHE	hittanár-nevelő		2006/8/X/41.
Ms61átd.	DRHE	hittanár-nevelő (Székhelyen kívül: Szeged)		2006/8/X/42.
Ms73	KE	színművész (osztatlan)	prózai színész	2006/8/X/65.

Nem támogatott alapképzési szakindítási kérelmek

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Szakirány	Határozat száma
Bs827	KJF	gazdálkodási és menedzsment (Székhelyen kívül: Orosháza)		2006/7/IX/1/36.
Bs760/szakir	KF	műszaki szakoktató alapképzési szak <u>informatika szakirány indítása</u>	informatika	2006/7/IX/1/16.
Bs861	BKTF	koreográfus		2006/7/IX/1/29.
Bs844átd.	KF	kertészmérnök (távoktatás)		2006/7/IX/1/33.
Bs864	SzTE	sportszervező		2006/7/IX/1/35.
Bs845	DE	kereskedelem és marketing		2006/7/IX/1/38.
Bs829	KJF	turizmus-vendéglátás (Székhelyen kívül: Orosháza)		2006/7/IX/1/37.
Bs880	EJF	nemzetközi tanulmányok		2006/7/IX/1/40.
Bs855	PE	Gazdaságinformatikus (Székhelyen kívül: Nagykanizsa)		2006/8/X/2.
Bs879	TPF	gazdálkodási és menedzsment (Székhelyen kívül: Budapest)		2006/8/X/23.

Nem támogatott mesterszak indítási kérelmek

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Szakirány	Határozat száma
Ms52	SZIE	környezetmérnöki	talajvédelem és biológiai hulladékkezelés, környezetinformatika, víztisztítás-szennyvíztisztítás	2006/7/IX/1/68.
Ms19 (Mk81)	ELTE (+együttműködők, 5 külföldi egyetem)	állampolgáriságra nevelés Európában		2006/7/IX/1/73. (a mesterszak létesítését 2006/7/IX/1/54. sz. határozata értelmében nem támogatta, az érdemi véleményalkotás okafogyottá vált)
Ms17átd.	BMF	mérnök informatikus		2006/8/X/5.

AKKREDITÁCIÓS ÉRTESÍTŐ

a MAGYAR FELSŐOKTATÁSI AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG
hivatalos lapja

Szerkeszti: a MAB titkársága
1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 19-21.
Telefon: 344-0314
Fax: 344-0313
E-mail: muharine@mab.hu
INTERNET: <http://www.mab.hu>

Felelős kiadó: Szántó Tibor
Szerkesztő: Muhariné Szabó Szilvia

© Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

HU-ISSN 1416–5899

A nyomdai munkálatokat a CYPRESS Nyomdai Szolgáltató Kft végezte
Felelős vezető: Ónodi Róbert

Megjelent: 2007. február hónapban

Terjeszti a MAB Titkársága
